

2. Vzdělání a vzdělávání

Vzdělanost podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Podle výsledků sčítání lidu 2011 v Plzeňském kraji mělo obyvatelstvo ve věku 15 a více let nejčastěji nejvyšší dokončené vzdělání střední vč. vyučení (bez maturity), celkem 34,7 %. Pro hodnocení nejvyššího dokončeného vzdělání v rámci mladé generace je nejpříhodnější zaměřit se na nejstarší věkovou kategorii 25–29 let, kde již obyvatelé měli možnost stihnout dokončit i vysokoškolské vzdělání. Z celkového počtu 39 375 osob v této věkové kategorii mělo 31,7 % dokončeno úplné střední vzdělání s maturitou, 26,4 % střední vč. vyučení (bez maturity) a přes 19 % vysokoškolské vzdělání.

Tab. 2.1 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku

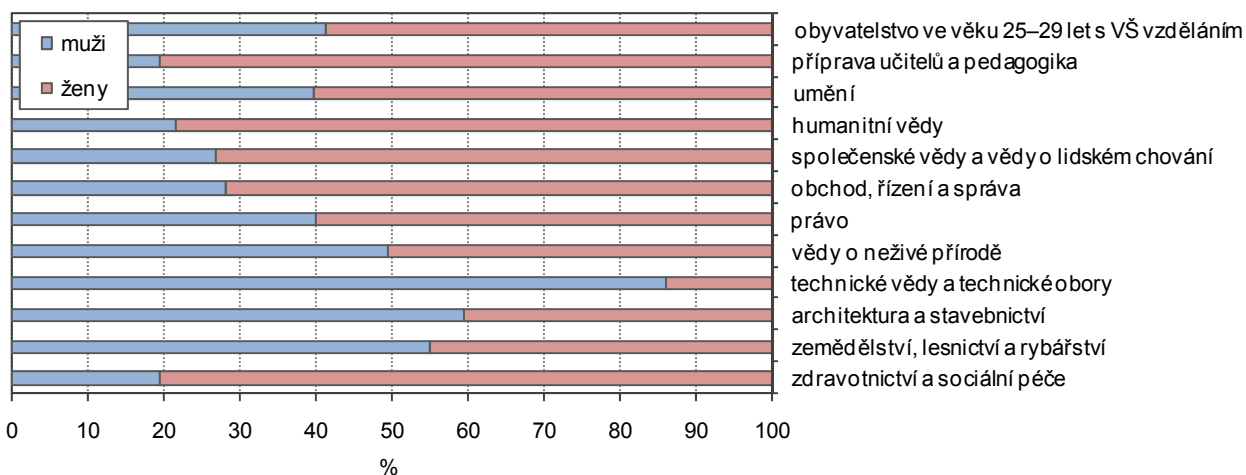
Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem	v tom		z toho věková skupina			Osoby ve věku 25–29 let podle pohlaví	
		muži	ženy	15–19	20–24	25–29	muži	ženy
Počet obyvatel	490 932	241 401	249 531	30 337	36 285	39 375	20 470	18 905
v tom (%):								
bez vzdělání	0,4	0,4	0,4	0,2	0,4	0,4	0,5	0,3
základní vč. neukončeného	18,1	13,9	22,3	76,7	12,0	8,5	9,0	8,0
střední vč. vyučení (bez maturity)	34,7	40,9	28,8	6,7	23,3	26,4	32,3	20,0
úplné střední s maturitou	27,2	24,6	29,8	5,6	48,0	31,7	29,3	34,2
nástavbové a vyšší odborné	3,7	2,8	4,6	0,1	3,7	5,5	3,9	7,2
vysokoškolské	10,4	11,1	9,7	-	6,6	19,3	15,4	23,6
nezjištěno	5,4	6,4	4,5	10,8	5,9	8,2	9,7	6,7

Vzdělanostní struktura obyvatelstva je důležitým předpokladem rozvoje regionu. Při porovnání krajů České republiky byl v rámci Plzeňského kraje mapován u sledované věkové kategorie pátý nejnižší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Mezi okresy kraje byl největší podíl vysokoškoláků zjištěn v okrese Plzeň-město 28,8 %. Naopak nejméně vysokoškolsky vzdělaných 25–29letých se nacházelo v okrese Tachov 8,8 %, kde byl zaznamenán také nejvyšší podíl obyvatel sledovaného věku s pouze základním vzděláním vč. neukončeného a bez vzdělání.

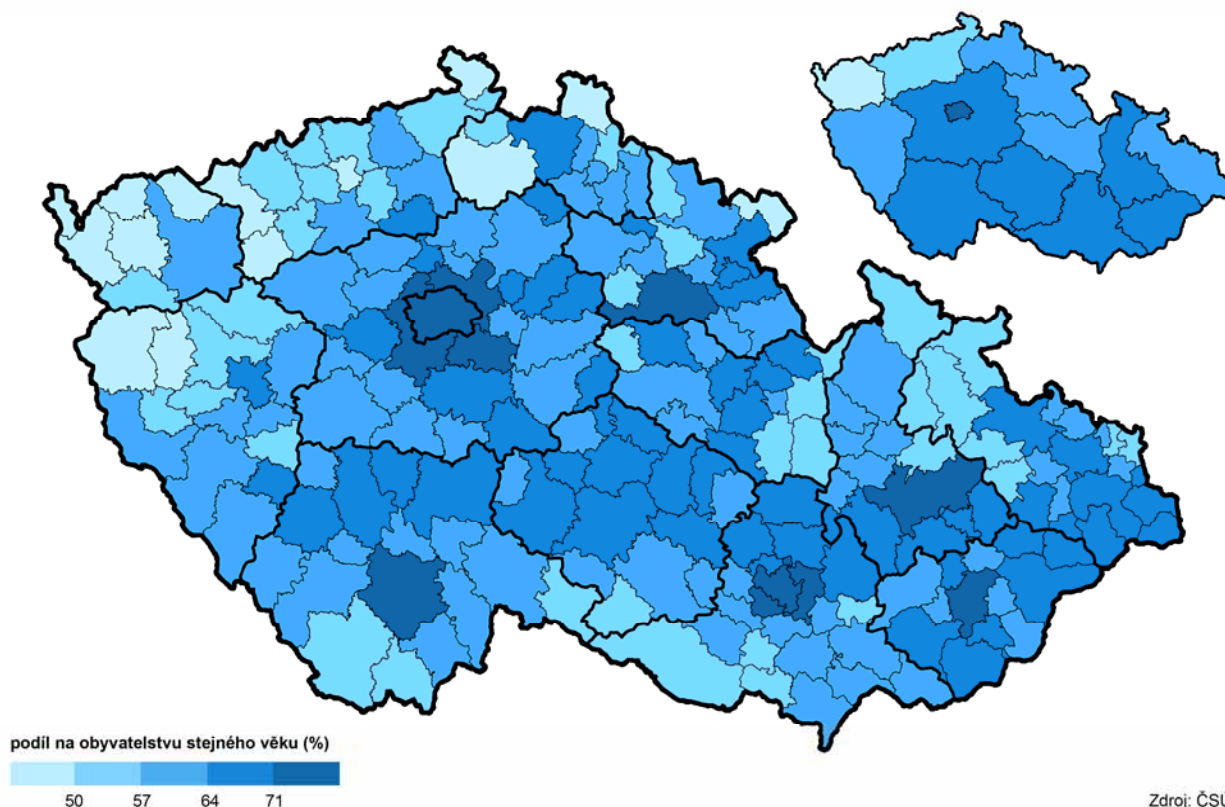
Graf 2.1 Zastoupení mužů a žen ve věku 25–29 let v Plzeňském kraji s vysokoškolským vzděláním ve vybraných oborech (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011



V rámci vzdělanostní struktury sledované věkové kategorie jsou zřejmé rozdíly mezi muži a ženami. U mužů na rozdíl od žen převažuje nejvyšší dokončené vzdělání střední vč. vyučení (bez maturity). Naopak u žen se nejvyšší podíl objevil v případě úplného středního vzdělání s maturitou. Rozdíly jsou ale také zřejmé např. u vysokoškolského vzdělání, kde v rámci obyvatel ve věku 25–29 let dosáhlo tohoto stupně vzdělání 23,6 % žen na rozdíl od mužů, kterých bylo jen 15,4 %. Z hlediska oborů vysokoškolského studia si ženy vybíraly nejčastěji zdravotnictví a sociální péči a pedagogiku, muži preferovali naopak technické obory a architekturu.

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

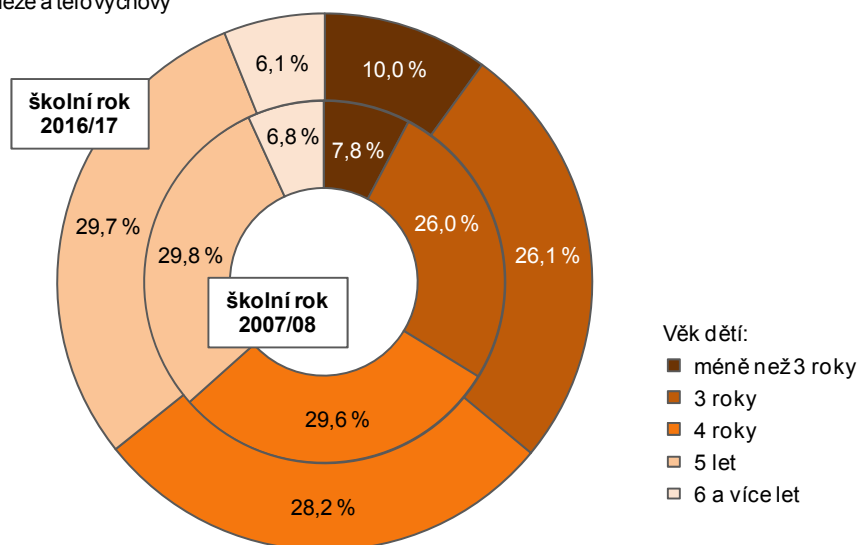


Mateřské školy

Z údajů o vzdělávání, které jsou přebírány ze zdrojů rezortního pracoviště státní statistické služby Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vyplývá, že se v Plzeňském kraji nacházelo ve školním roce 2016/2017 v 272 mateřských školách celkem 18 853 dětí. Během let je počet ovlivněn zejména populační silou generace, která se dostává do předškolního věku.

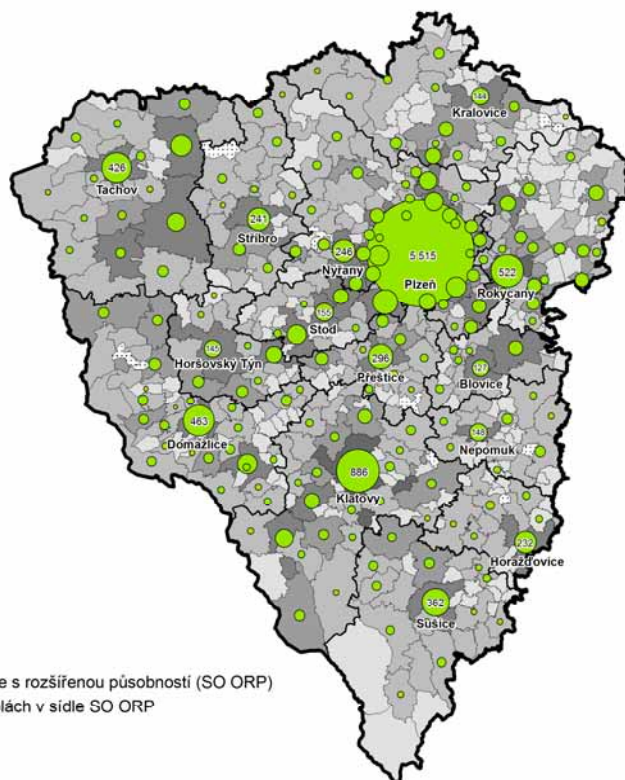
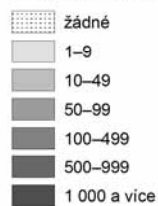
Graf 2.2 Děti v mateřských školách podle věku v Plzeňském kraji

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

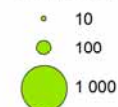


Děti v mateřských školách podle obcí Plzeňského kraje ve školním roce 2015/16

děti ve věku 3–6 let celkem (k 31. 12. 2015)



děti v mateřských školách

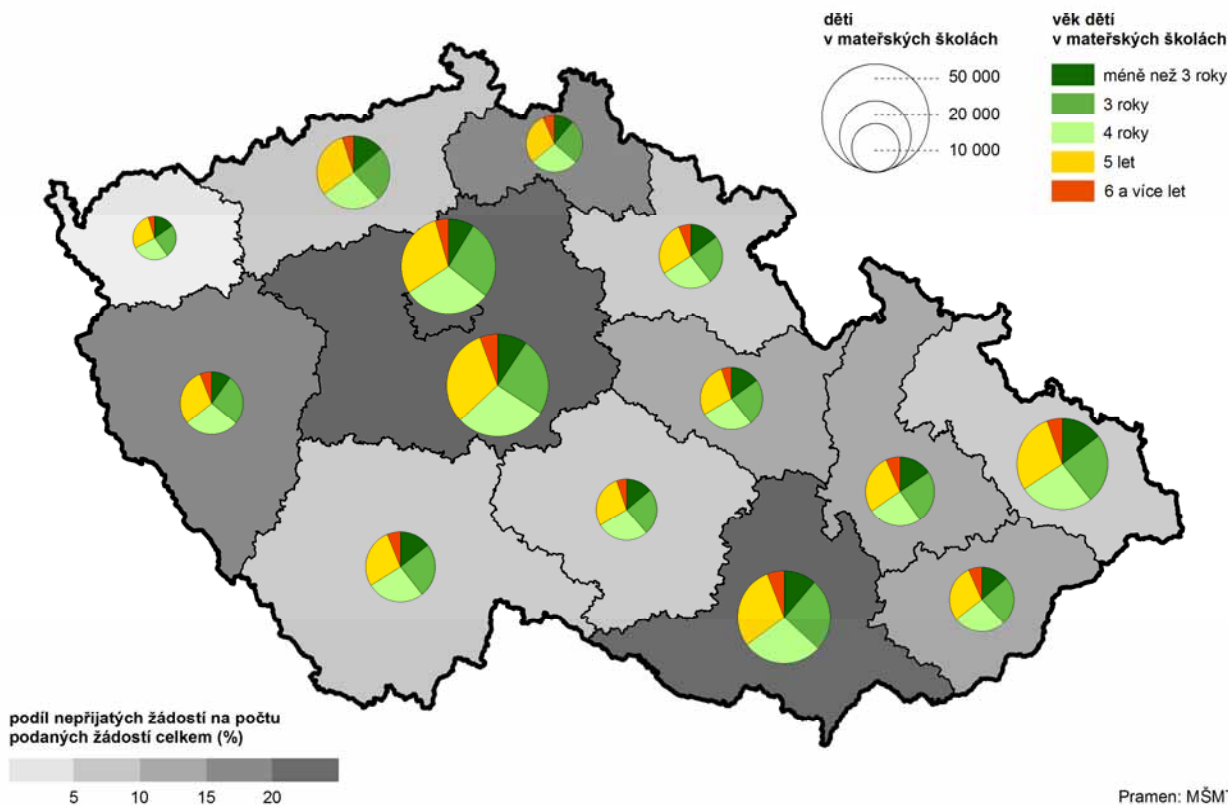


Blovice sídlo správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP)
127 počet dětí v mateřských školách v sídle SO ORP

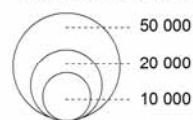
hranice obce
 hranice SO ORP

Pramen: MŠMT, ČSÚ

Věková struktura dětí v mateřských školách a žádosti o přijetí podle krajů ve školním roce 2016/17



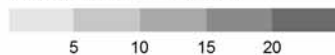
děti v mateřských školách



věk dětí v mateřských školách



podíl nepřijatých žádostí na počtu podaných žádostí celkem (%)



Pramen: MŠMT

Z 29,7 % jsou děti v mateřské škole ve věku 5 let a jejich podíl se v průběhu vývoje měnil pouze minimálně. Naopak v posledních letech dochází ke zvyšujícímu se podílu 3letých a mladších dětí, které už rodiče dávají do předškolních zařízení. Ve srovnání se školním rokem 2007/2008 se podíl dětí do 3 let věku na celkovém počtu dětí v mateřských školách zvýšil o 2,2 procentního bodu až na současnou hodnotu 10,0 %. Ve srovnání s ostatními kraji ČR se jedná o třetí nejnížší hodnotu tohoto podílu.

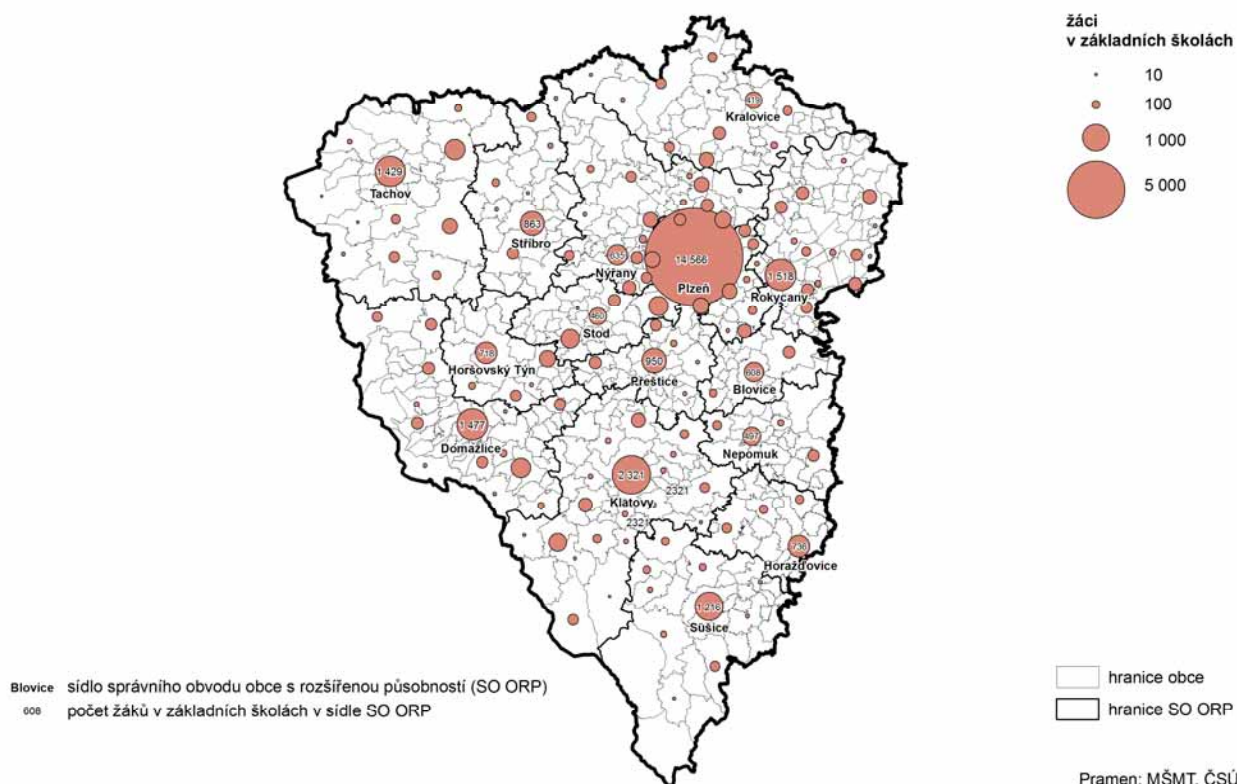
V rámci kraje je největší koncentrace mateřských škol patrná ve velkých městech zejména v Plzni a jejím zázemí, kde je také největší poptávka. Síť mateřských škol přesto nedokáže vyhovět všem žádostem o docházku. Z celkového počtu 7 645 žádostí v Plzeňském kraji ve školním roce 2016/2017 nebylo vyhověno v 1 299 případech, tj. v 17,0 % žádostí, což nejčastěji souvisí s naplněním kapacity školy, věkem dítěte, popřípadě s nedodržením jiných podmínek. Je zde však nutno podotknout, že se jedná pouze o přibližný údaj, neboť v celkovém počtu mohou neumístěné děti figurovat několikrát v souvislosti s tím, že rodiče často podávají více přihlášek na různé školy a na některou z nich nakonec dítě může nastoupit.

Ve školním roce 2017/2018 se rodiče museli připravit na změnu, která se týkala dětí, které dosáhly do 31. 8. 2017 věku 5 let, pro které od tohoto školního roku platí povinné předškolní vzdělávání.

Základní školy

Základní školu, jakožto etapu vzdělávání, které se povinně účastní každé dítě v ČR, navštěvovalo ve školním roce 2016/2017 celkem v Plzeňském kraji 49 438 žáků. Z celkového počtu žáků se jich na 1. stupni nacházelo 63,1 % a na 2. 36,9 %. Měníci se podíl mezi jednotlivými fázemi základního vzdělání souvisí zejména s počtem dětí v příslušné generaci. Počet dětí na 2. stupni je částečně ovlivněn také odchodem dětí po páté třídě do nižších ročníků víceletých gymnázií a konzervatoří. Ve školním roce 2015/2016 odešlo v Plzeňském kraji na nižší stupně víceletých středních škol 640 žáků.

Žáci v základních školách podle obcí Plzeňského kraje ve školním roce 2015/16



Do 1. třídy bylo ve školním roce 2016/2017 v kraji přijato 6 440 nových žáků, z nichž 20,9 % tvořily děti ve věku 7 a více let. V rámci Plzeňského kraje navštěvuje základní školy největší počet žáků v okrese Plzeň-město a Klatovy.



Tab. 2.2 Základní školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	44 548	43 435	42 191	42 078	42 457	43 369	44 658	46 307	47 924	49 438
z toho dívky (%)	48,1	48,2	48,3	48,4	48,5	48,6	48,7	48,8	48,8	48,8
v tom (%):										
na 1. stupni	54,3	56,2	58,4	59,3	60,1	60,5	61,1	62,1	62,6	63,1
na 2. stupni	45,7	43,8	41,6	40,7	39,9	39,5	38,9	37,9	37,4	36,9
Nově přijatí do 1. ročníku	5 000	4 946	5 022	5 077	5 313	5 739	6 001	6 449	6 306	6 440
z toho ve věku 7 a více let (%)	22,8	23,1	21,9	22,2	21,5	21,5	19,5	19,0	19,9	20,9
Žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku na ZŠ	5 587	5 529	4 630	4 302	4 053	4 095	4 234	4 160	4 349	.
Žáci, kteří přešli do středních škol ¹⁾	620	646	609	557	606	590	584	579	640	.

¹⁾ v plnění povinné školní docházky pokračují v nižších ročnících oborů víceletých gymnázií a oboru tanec 8letých konzervatoří

Střední školy

Z dat Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vyplývá, že v Plzeňském kraji bylo na střední školy ve školním roce 2016/2017 přijato 6 159 žáků a je zřejmé, že jejich počet se vlivem populačního vývoje postupně snižuje. Celkem navštěvovalo některý z typů středních škol v kraji 21 930 žáků. Více než 96 % z nich studovalo v denní formě vzdělávání, což byli převážně (z 85,5 %) žáci ve věku 15–19 let.

Tab. 2.3 Střední školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	28 424	28 129	27 942	26 815	25 362	23 669	22 657	22 088	21 749	21 930
z toho dívky (%)	49,2	49,2	48,7	48,8	48,6	49,0	48,8	48,9	48,8	49,1
z toho v denní formě vzdělávání (%)	94,5	93,8	93,9	93,5	94,7	95,6	95,7	95,8	96,0	96,1
v tom podle druhu vzdělávání (%):										
střední vzdělávání střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	24,3	22,7	22,7	22,0	22,2	22,1	22,9	23,1	23,3	22,6
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾	23,4	23,4	23,3	23,6	24,6	25,7	26,6	27,3	27,7	27,8
nástavbové studium	43,6	44,5	44,6	44,7	45,0	45,0	44,2	44,2	44,0	44,5
Nově přijatí do 1. ročníku	8 003	8 055	8 055	7 113	6 466	6 058	6 031	6 167	5 896	6 159
Absolventi	6 321	6 130	6 136	5 288	5 313	5 002	4 639	4 050	3 881	.
v tom podle druhu vzdělávání (%):										
střední vzdělávání střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾	0,3	0,3	0,3	0,4	0,2	0,0	0,5	0,1	0,2	.
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	29,8	28,0	28,0	29,9	31,5	26,5	29,4	31,1	32,7	.
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾	16,0	16,3	17,2	18,4	18,9	19,1	20,5	22,3	22,7	.
nástavbové studium	41,3	43,5	42,6	41,6	41,2	47,7	43,5	43,1	41,0	.
	12,6	12,0	11,9	9,7	8,1	6,7	6,1	3,4	3,4	.

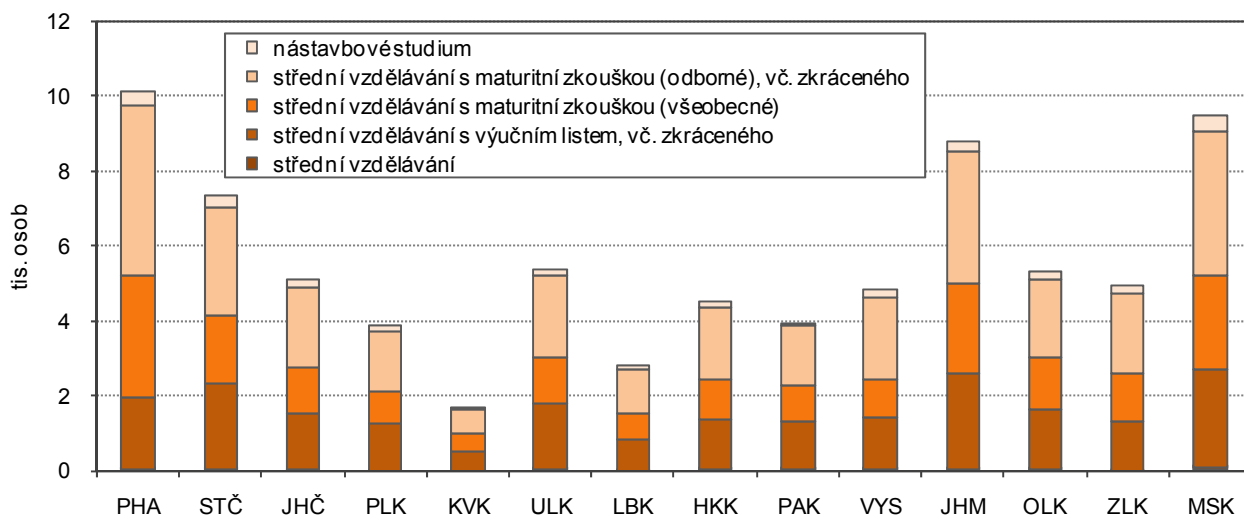
¹⁾ včetně zkráceného studia

V ostatních formách vzdělávání (večerním, dálkovém, distančním nebo kombinované formě vzdělávání) studovalo v Plzeňském kraji střední školu ve školním roce 2016/2017 celkem 851 žáků. Jedná se převážně o obyvatele ve věku starší 25 let, kteří si například v souvislosti se zaměstnáním potřebují dokončit středoškolské vzdělání, maturitu atd. Zájem o zpětné dokončení střední školy však v průběhu vývoje postupně klesá. V dnešní době je středoškolské vzdělání často včetně maturity považováno za standard a tedy generace, které dnes dospívají do ekonomického věku, si ho již ve většině případů nemusí dodělat.

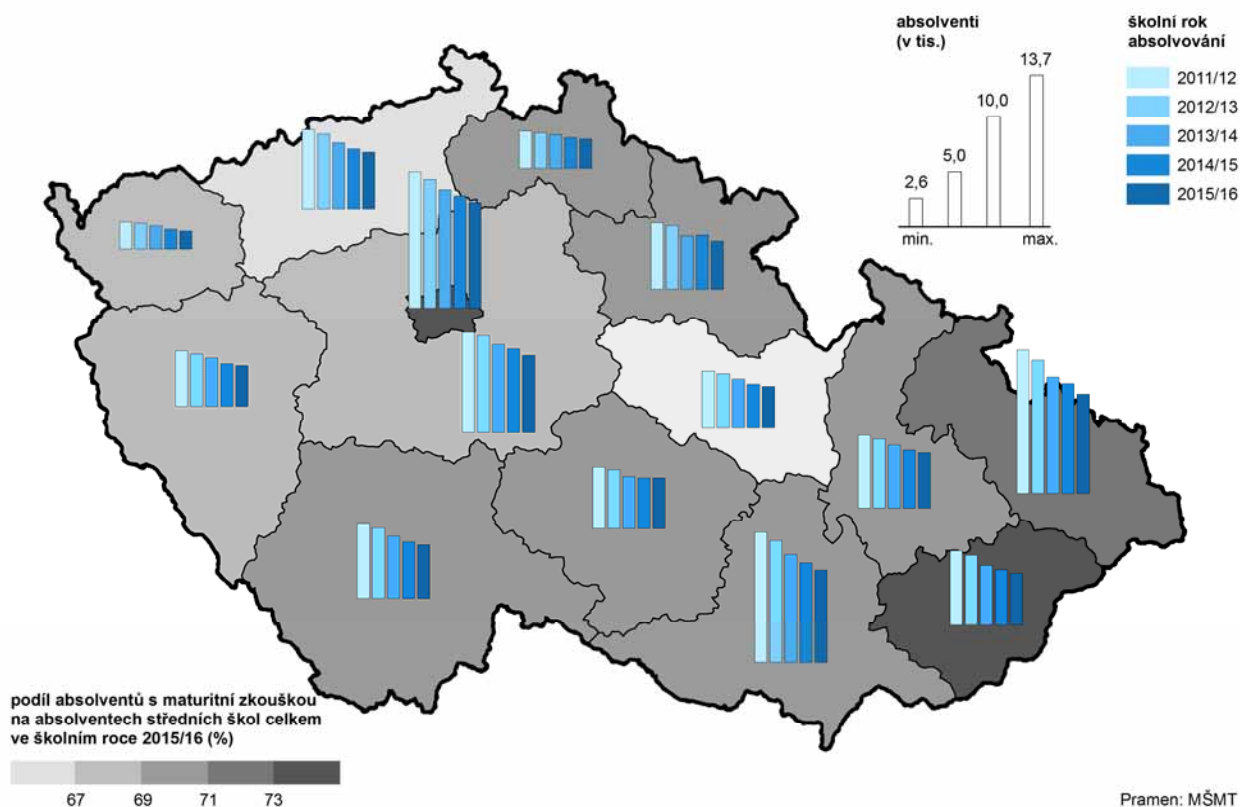
Z hlediska druhu vzdělávání převažují v kraji žáci odborného středního vzdělávání s maturitní zkouškou (44,5 %) a všeobecného středního vzdělávání s maturitní zkouškou (27,8 %). Mezi pohlavími jsou zřejmé rozdíly zejména v preferenci středoškolského vzdělání s výučním listem u chlapců a naopak vyššího zájmu dívek o všeobecné středoškolské vzdělání s maturitou. Tato skutečnost často koresponduje nejen s vyšším zájmem dívek o pokračování ve studiu, ale také s nabídkou oborů vyučení.

Graf 2.3 Absolventi středních škol podle druhu vzdělávání a krajů ve školním roce 2015/16

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

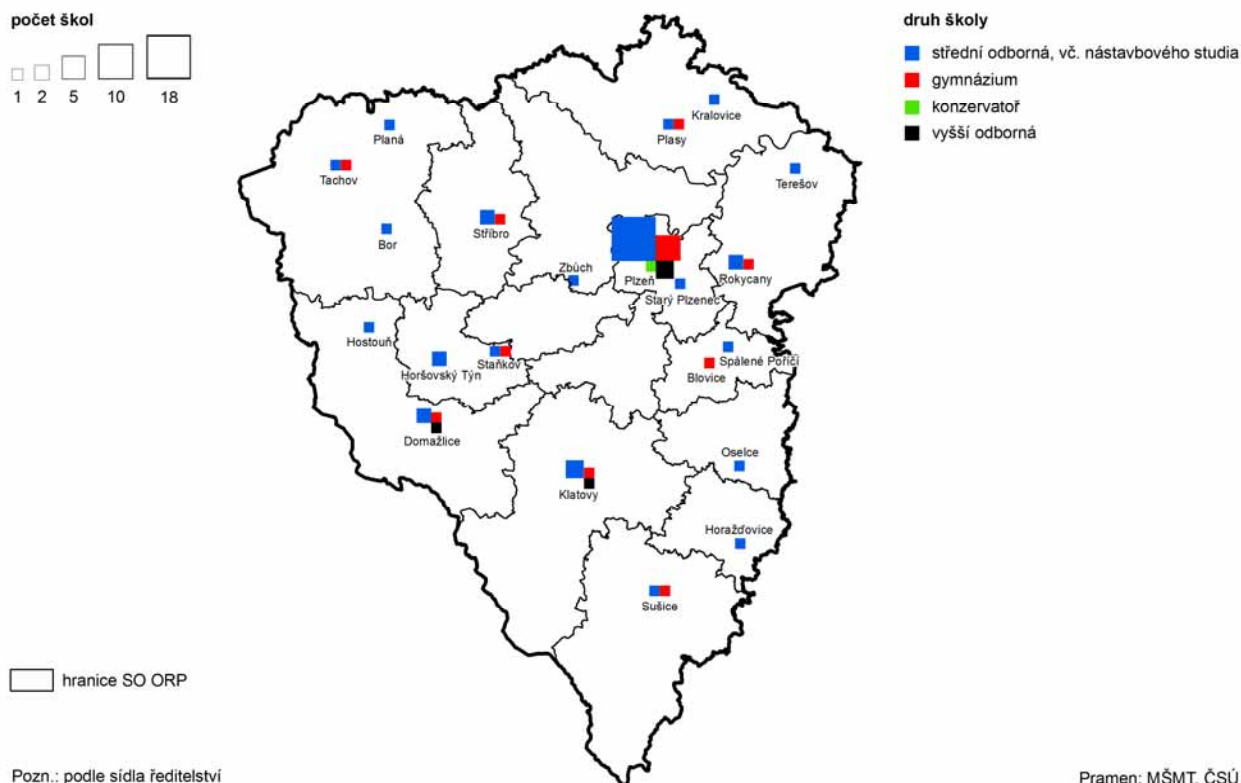


Absolventi středních škol podle krajů za školní roky 2011/12–2015/16



Ve školním roce 2015/2016 absolvovalo středoškolské vzdělání 3 881 žáků, což je třetí nejnižší počet mezi kraji ČR a zároveň se tak jedná pouze o 5,0 % všech absolventů v republice. V průběhu vývoje i v této charakteristice dochází k viditelnému poklesu, což koresponduje s celkovým poklesem dětí v generaci středoškoláků. Žáci v Plzeňském kraji mohli ve školním roce 2016/2017 navštěvovat některou z 55 středních škol, které jsou převážně koncentrovány ve větších městech a děti za nimi i z větších vzdáleností dojíždí.

Střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy podle obcí Plzeňského kraje ve školním roce 2015/16



Tab. 2.4 Střední školy vyučující obory gymnázií

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	6 657	6 581	6 516	6 330	6 245	6 090	6 020	6 026	6 019	6 097
z toho dívky (%)	59,3	59,5	59,3	58,4	57,3	57,1	56,0	55,8	55,9	56,4
z toho v denní formě vzdělávání (%)	99,0	99,2	99,2	99,2	99,2	99,3	99,2	99,3	99,4	99,4
v tom podle délky vzdělávání (%):										
4 roky	30,1	29,8	28,8	27,5	26,7	25,8	25,6	26,0	26,6	27,1
6 let	11,4	11,8	13,2	14,0	14,5	14,8	15,2	15,4	14,9	14,4
8 let	58,6	58,3	58,0	58,5	58,9	59,4	59,2	58,6	58,5	58,5
Nově přijatí do 1. ročníku	1 146	1 100	1 088	1 019	1 026	1 014	1 035	1 057	1 064	1 075
Absolventi	1 014	1 001	1 055	974	1 006	953	949	904	880	.
v tom podle délky vzdělávání (%):										
4 roky	46,4	47,2	46,0	45,4	41,1	42,0	39,4	39,4	40,3	.
6 let	10,7	9,5	10,5	11,0	13,5	12,1	14,8	16,2	16,7	.
8 let	42,9	43,4	43,5	43,6	45,4	46,0	45,8	44,5	43,0	.

Z celkového počtu žáků navštěvujících střední školy v Plzeňském kraji docházelo do gymnázií 27,8 %. Přestože během sledovaného období dochází ke snižování absolutního počtu žáků gymnázií, v rámci podílu na celkovém počtu žáků středních škol došlo od roku 2007 k růstu o 4,4 procentního bodu. Rostoucí

tendence vycházejí z preferencí rodičů, kteří v dnešní době častěji pro své děti upřednostňují středoškolské vzdělání, které je zakončeno maturitou a zároveň umožňuje pokračování v dalším studiu. V 58,5 % případů v rámci Plzeňského kraje navštěvují žáci 8letá gymnázia a v 27,1 % 4letá. Více než polovina studentů gymnázií je tvořena dívkami.

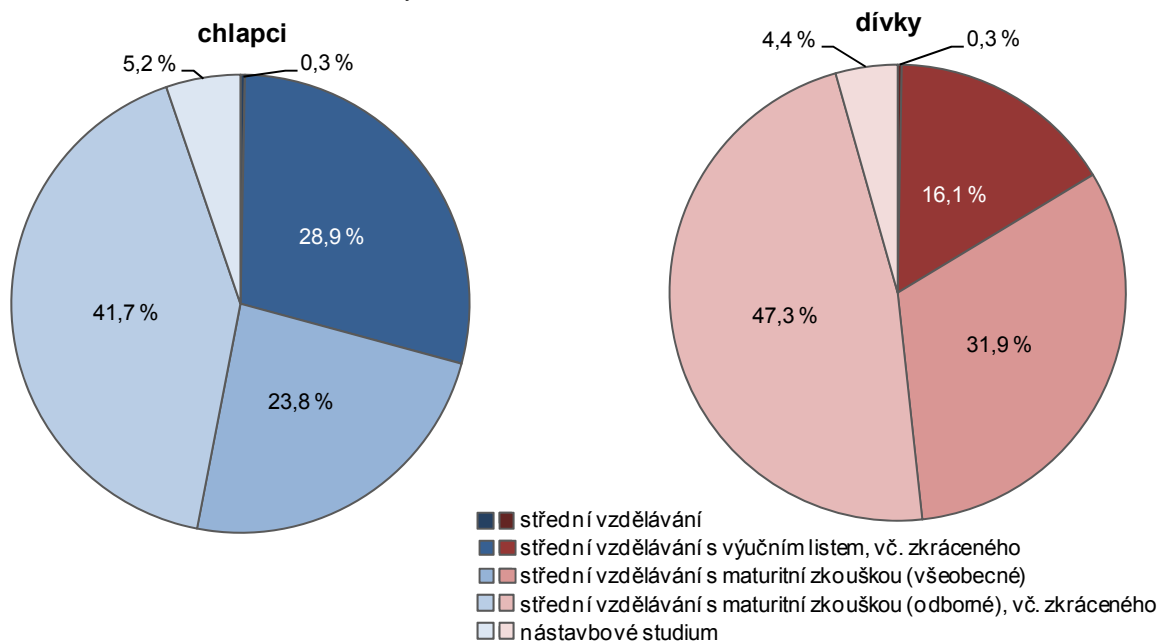
Do 1. ročníků 15 gymnázií, která jsou lokalizované v Plzeňském kraji, bylo ve školním roce 2016/2017 nově přijato 1 075 žáků, což je třetí nejnižší počet mezi kraji ČR.

Z důvodu klesajícího absolutního počtu žáků gymnázií dochází i k poklesu jejich absolventů. Z celkového počtu 20 279 absolventů gymnázií v České republice jich v Plzeňském kraji bylo pouze 4,3 %. Ve školním roce 2015/2016 tak v kraji všeobecné střední vzdělání s maturitou dokončilo 880 žáků, z nichž 43,0 % tvořili žáci 8letých a 40,3 % žáci 4letých gymnázií.

V rámci této kategorie škol je poskytováno střední vzdělání, střední vzdělávání s výučním listem, střední vzdělávání s maturitní zkouškou odborné a zároveň také zkrácené studium. U všech zmiňovaných druhů vzdělání docházelo v průběhu vývoje k postupnému snižování absolutního počtu žáků zejména vlivem populačních změn. Zároveň se však mírně snížil i relativní podíl žáků odborných oborů na celkovém počtu středoškoláků v Plzeňském kraji jakožto důsledek již zmiňovaných změn ve vnímání vzdělanostních standardů a preferencí rodičů. Tato skutečnost se ukázala i ve vývoji podílů konkrétních typů odborných škol, kdy rodiče postupně pro své děti v rámci odborného vzdělání více upřednostňují školu s maturitou na úkor klesajícího zájmu o vyučení.

Graf 2.4 Žáci středních škol podle pohlaví a druhu vzdělávání v Plzeňském kraji ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy



Ve školním roce 2016/2017 navštěvovalo některý z oborů odborného vzdělání 14 775 žáků, což je 67,4 % všech středoškoláků v Plzeňském kraji, a zároveň tvoří 5,3 % ze všech žáků odborných středních škol v České republice. Větší část studentů odborných škol (53,6 %) tvořili chlapci. Rozdíl mezi pohlavími byl ještě výraznější konkrétně v případě středního vzdělání s výučním listem, kde dívky představovaly pouze 34,9 % všech žáků, naopak u středních odborných škol s maturitní zkouškou dívky mírně převažovaly (52,2 %).

Do 1. ročníku přijaly odborné střední školy ve školním roce 2016/2017 celkem 4 506 žáků, z nich 2 622 na střední odborné školy s maturitou a 1 847 na střední školy s výučním listem.

Celkový počet 2 870 absolventů na konci školního roku 2015/2016 tvořili z 55,5 % žáci střední odborných škol s maturitou, kterých bylo téměř 1,6 tis., a 44,3 % žáci středních škol s výučním listem.



Tab. 2.5 Střední školy vyučující obory odborného vzdělání a obory nástavbového studia

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Obory odborného vzdělání										
Žáci celkem	19 404	18 977	18 887	17 961	17 105	15 946	15 273	14 898	14 667	14 775
z toho dívky (%)	46,6	46,4	45,6	45,7	45,7	46,1	46,3	46,3	46,1	46,4
z toho v denní formě vzdělávání (%)	97,9	98,0	98,2	98,2	98,3	98,3	98,0	97,6	97,6	97,7
Nově přijatí do 1. ročníku	5 715	5 620	5 697	4 806	4 561	4 296	4 291	4 505	4 280	4 506
Absolventi	4 513	4 396	4 350	3 802	3 875	3 712	3 407	3 010	2 870	.
v tom podle druhu vzdělávání (%):										
střední vzdělávání střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾	0,5	0,4	0,5	0,5	0,3	-	0,7	0,2	0,2	.
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾	41,7	39,0	39,4	41,6	43,3	35,7	40,1	41,8	44,3	.
	57,9	60,6	60,1	57,9	56,5	64,3	59,2	58,0	55,5	.
Obory nástavbové studia										
Žáci celkem	2 363	2 571	2 539	2 524	2 012	1 633	1 364	1 164	1 063	1 058
z toho dívky (%)	41,9	44,1	44,7	47,0	46,2	47,0	44,9	46,3	45,5	44,6
z toho v denní formě vzdělávání (%)	52,9	48,7	48,4	46,2	50,2	54,7	53,9	54,8	56,1	55,6
Nově přijatí do 1. ročníku	1 142	1 335	1 270	1 288	879	748	705	605	552	578
Absolventi	794	733	731	512	432	337	283	136	131	.

¹⁾ včetně zkráceného studia

Obory nástavbového studia v Plzeňském kraji navštěvovalo ve školním roce 2016/2017 celkem 1 058 žáků, z nichž 55,6 % realizovalo vzdělávání v jeho denní formě. Na celkovém počtu středoškoláků v kraji se žáci středních škol vyučujících obory nástavbového studia podíleli pouze 4,8 %. Obliba tohoto typu vzdělávání však v průběhu let výrazně klesla, od roku 2007 se podíl na celkovém počtu žáků středních škol snížil o 3,5 procentního bodu.

Tab. 2.6 Střední školy vyučující obory nástavbového studia

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	2 363	2 571	2 539	2 524	2 012	1 633	1 364	1 164	1 063	1 058
z toho dívky (%)	41,9	44,1	44,7	47,0	46,2	47,0	44,9	46,3	45,5	44,6
z toho v denní formě vzdělávání (%)	52,9	48,7	48,4	46,2	50,2	54,7	53,9	54,8	56,1	55,6
Nově přijatí do 1. ročníku	1 142	1 335	1 270	1 288	879	748	705	605	552	578
Absolventi	794	733	731	512	432	337	283	136	131	.

V případě žáků nástavbového studia se ze 44,6 % jednalo o dívky. Celkem bylo do studia ve školním roce 2016/2017 přijato 578 žáků, což je polovina žáků přijatých před deseti lety.

Mezi absolventy nástavbového studia v Plzeňském kraji se ve školním roce 2015/2016 zařadilo pouze 131 osob.

V rámci České republiky se nachází 18 konzervatoří, z toho jediná je lokalizována v Plzeňském kraji, konkrétně přímo v centru města Plzeň. Jedná se o umělecky zaměřenou školu, která své žáky vyučuje ve dvou základních oborech hudba a zpěv, a to v denní i kombinované formě studia. Ve školním roce 2016/2017 ji navštěvovalo 216 žáků a jejich absolutní počty se v průběhu vývoje zvyšují. Z celkového počtu jich téměř 76 % realizovalo své vzdělání v rámci denní formy. Do 1. ročníku konzervatoře bylo v posledním školním roce přijato 31 žáků a na konci předchozího školního roku (tedy 2015/2016) jich 11 školu absolvovalo.

Vyšší odborné a vysoké školy

Terciární sektor v rámci vzdělávacího systému České republiky poskytují tradičně vysoké školy. Součástí jsou však také vyšší odborné školy, které od roku 1995 v rámci školského zákona tvoří samostatný typ vzdělávání. Jedná se o profesně zaměřené školy, které poskytují všeobecné a odborné vzdělání a praktickou přípravu a navazují tak převážně na střední odborné školy s maturitou. Ve školním roce 2016/2017 se na 5 vyšších odborných školách v Plzeňském kraji vzdělávalo 1 366 studentů. Nejvyšší koncentraci škol tohoto typu lze nalézt v Hl. městě Praze (37 škol) a Středočeském kraji (19 škol), naopak nejméně je jich právě v Plzeňském a Karlovarském kraji. V rámci Plzeňského kraje jsou školy lokalizovány v centrech okresů Plzeň-město, Domažlice a Klatovy.

Tab. 2.7 Vyšší odborné školy

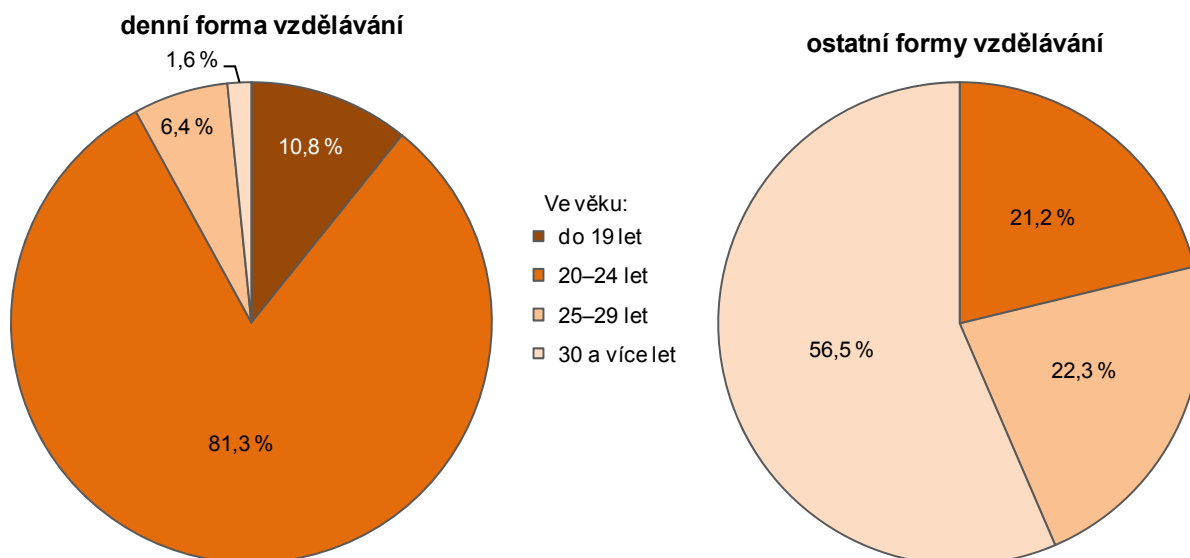
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Studenti celkem	1 263	1 271	1 414	1 572	1 603	1 546	1 585	1 553	1 542	1 366
z toho ženy (%)	76,2	78,7	80,4	78,7	76,5	73,6	72,9	74,1	73,7	69,6
z toho v denní formě vzdělávání (%)	78,3	74,8	75,5	72,5	70,2	71,2	71,9	74,1	72,0	73,4
v tom ve věku (%):										
do 19 let	10,9	10,4	10,0	8,8	6,9	7,6	7,6	6,5	7,1	7,9
20–24 let	70,2	67,4	66,5	64,9	65,8	67,3	66,5	68,6	67,1	65,3
25–29 let	7,1	7,6	7,9	8,2	9,7	8,0	8,3	8,8	9,8	10,6
30 a více let	11,7	14,6	15,5	18,1	17,7	17,1	17,5	16,1	16,0	16,2
Nově přijatí do 1. ročníku	518	508	642	684	597	608	643	603	630	552
Absolventi	265	283	281	342	396	334	352	343	363	.

Vyšší odborné školy nabízí nejen denní, ale i ostatní formy vzdělávání. Většina studentů Plzeňského kraje (73,4 %) navštěvovala denní formu studia. Z celkového počtu studentů vyšších odborných škol v kraji jich byl největší podíl ve věku 20–24 let a to v denní formě přes 80 %. V ostatních formách vzdělávání dominovali studenti starší 30 let, kteří v rámci této kategorie tvořili 56,5 %.

Graf 2.5 Studenti vyšších odborných škol podle formy vzdělávání a věku v Plzeňském kraji ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy



Z téměř 70 % tvoří studenty vyšších odborných škol ženy, a to nejen díky většímu zájmu žen dosáhnout vyššího vzdělání, ale také odbornému zaměření tohoto typu škol převážně na zdravotnictví, pedagogiku, ekonomiku a administrativu.

Počet nově přijatých do 1. ročníku je z hlediska vývoje stabilní. Ve školním roce 2016/2017 bylo přijato 552 studentů a v předchozím roce 2015/2016 jich 363 získalo absolutorium.

K cílům současné mladé generace v souvislosti s posunem vnímaného standardu vzdělání a často také s kvalifikačními požadavky pracovního trhu patří dosažení vysokoškolského vzdělání. Vysoké školy představují nejvyšší úroveň vzdělávacího systému v České republice a nabízí akreditované studijní programy tří typů - bakalářské, magisterské a doktorské. Soustavu vysokých škol tvoří veřejné, soukromé a státní vysoké školy.

Tab. 2.8 Veřejné a soukromé vysoké školy – studenti státního občanství ČR

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Studenti státního občanství ČR¹⁾	14 391	15 673	16 243	16 261	16 280	15 916	15 087	14 036	13 077	12 420
z toho ženy (%)	55,2	56,4	56,6	56,4	57,0	57,7	57,6	57,6	57,7	58,0
z toho v prezenční formě studia (%)	79,0	76,2	75,0	74,8	74,9	74,2	75,3	75,0	75,2	74,4
v tom podle typu studijního programu (%):										
bakalářský	58,4	61,7	62,6	63,4	62,6	62,0	61,1	60,1	60,0	59,2
magisterský	21,6	16,6	13,5	10,8	9,8	9,3	9,1	9,5	9,3	9,4
magisterský navazující	14,3	16,4	18,7	20,2	22,3	23,4	24,2	24,5	24,2	24,7
doktorský	7,0	6,5	6,4	6,5	6,3	6,2	6,6	7,0	7,3	7,6
v tom ve věku (%):										
do 19 let	8,2	8,3	7,7	7,6	6,8	7,0	6,7	6,2	6,2	6,4
20–24 let	60,0	58,3	58,2	58,7	60,0	59,8	59,8	60,0	60,3	59,5
25–29 let	17,0	17,3	16,9	16,3	16,6	17,0	18,0	18,1	18,6	19,0
30 a více let	14,8	16,1	17,3	17,3	16,5	16,3	15,5	15,7	14,9	15,1

¹⁾ s bydlištěm v kraji; ve fyzických osobách, tj. každý student je uveden jen jednou, celkový počet studentů tak nemusí souhlasit se součty za jednotlivé typy studijních programů

V rámci České republiky ve školním roce 2016/2017 existovalo 65 vysokých škol, z toho 26 veřejných, 37 soukromých a 2 státní. Pouze jediná instituce a to veřejného typu sídlí v Plzeňském kraji. Jedná se o Západočeskou univerzitu v Plzni, která nabízí studium na 9 fakultách různorodého zaměření. Ve školním roce 2016/2017 bylo v Plzeňském kraji 12 420 vysokoškolských studentů státního občanství ČR s bydlištěm v kraji. Konkrétně nejčastěji pocházeli studenti ke konci roku 2015 z okresu Plzeň-město. Z celkového počtu v kraji jich 74,4 % studovalo v prezenční formě studia.

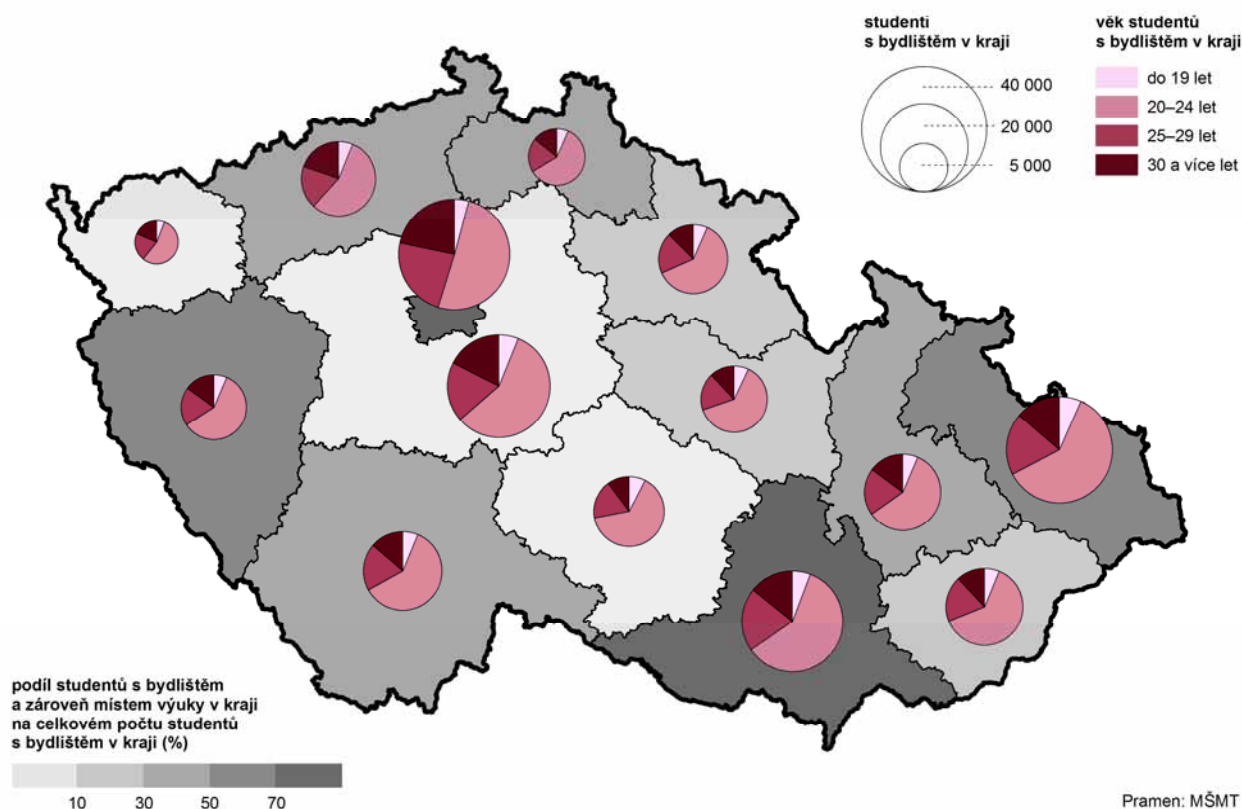
V Plzeňském kraji bydlelo a zároveň studovalo v roce 2016 téměř 52 % z celkového počtu studentů, kteří mají v kraji bydliště, což poukazuje na skutečnost, že většina místních za vysokoškolským vzděláním nedojezdí do jiného kraje. Opakem byl Středočeský kraj, kde většina bydlících studentů dojíždí do škol lokalizovaných v Hl. městě Praze. Zároveň se také ukázalo, že bydlící a současně studující v Plzeňském kraji tvořili většinu (52,7 %) ze všech studentů, kteří navštěvovali vysokou školu právě zde, a je tedy zřejmé, že do Plzeňského kraje přijíždí méně studentů z ostatních regionů. Naopak v Hl. městě Praze tvořili místní studenti jen 32,4 % a zbytek dojíždí právě z různých koutů republiky.

Z genderového pohledu na vysokých školách převažují mezi studenty ženy. Potvrdilo se to i v případě studentů s bydlištěm v Plzeňském kraji, kde se podíl žen za posledních deset let zvýšil o 2,7 procentního bodu až na hodnotu 58,0 %.

Největší zastoupení (59,5 %) mají v kraji studenti ve věku 20–24 let, tedy nejčastěji studenti, kteří pokračují ve vzdělávání po střední škole. Na základě typu studijního programu navštěvovali studenti nejčastěji bakalářské obory (59,2 %) a navazující magisterské (24,7 %). Na doktorské studium pokračovalo pouze 7,6 % studujících.

Z celkového počtu absolventů, kterých bylo v roce 2016 v kraji 3 279, bylo 62,5 % žen a jejich podíl se neustále zvyšuje. Za posledních 10 let narostl o více než 7,7 procentního bodu. K nejčetnějším absolventům patřili studenti bakalářských programů a programů navazujícího magisterského studia.

Studenti veřejných a soukromých vysokých škol (státního občanství ČR) podle krajů k 31. 12. 2016



Domovy mládeže, internáty, stravovací zařízení

Mezi školská zařízení, která poskytují ubytování zejména žákům základních a středních škol a studentům vyšších odborných škol, se řadí domovy mládeže a internáty. V rámci České republiky bylo ve školním roce 2016/2017 organizováno 383 domovů mládeže, které ubytovaly přes 34,6 tis. žáků a studentů. Z toho v Plzeňském kraji fungovalo 20 domovů, které umožnily ubytování 2 235 žákům a studentům. V 48,8 % případů z celkového počtu ubytovaných šlo o dívky. Z hlediska druhu školy, kterou tyto žáci v kraji navštěvovali, jich téměř 95 % tvořili žáci středních škol, 3,3 % studenti vyšších odborných škol a necelé 2 % žáci konzervatoře.

Kromě domovů mládeže fungují také internáty, které jsou zřízené pro děti a žáky se zdravotním postižením a pro děti přípravného stupně základní školy. Z celkového počtu 78 byly v Plzeňském kraji v posledním školním roce 4. Tyto dvě zařízení poskytly ubytování 56 žákům, z nichž v 52 případech šlo o zdravotně postižené. Z celkového počtu ubytovaných jich 51 navštěvovalo základní školu a 5 školu mateřskou.

Systém institucí navázaných na školu doplňují stravovací zařízení, kterých bylo ve školním roce 2016/2017 v Plzeňském kraji 435, což je třetí nejnižší počet mezi kraji ČR. V těchto zařízeních bylo v kraji zapsáno přes 92,7 tis. strážníků. Z celkového počtu strážníků jich více než 26 tis. navštěvovalo 1. stupeň základní školy. Celkem 18 882 bylo ke stravování zapsáno v rámci mateřské školy, 14 813 na 2. stupni ZŠ a 11 246 na střední škole.

Zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy – dětské domovy, dětské domovy se školou, diagnostické ústavy, výchovné ústavy

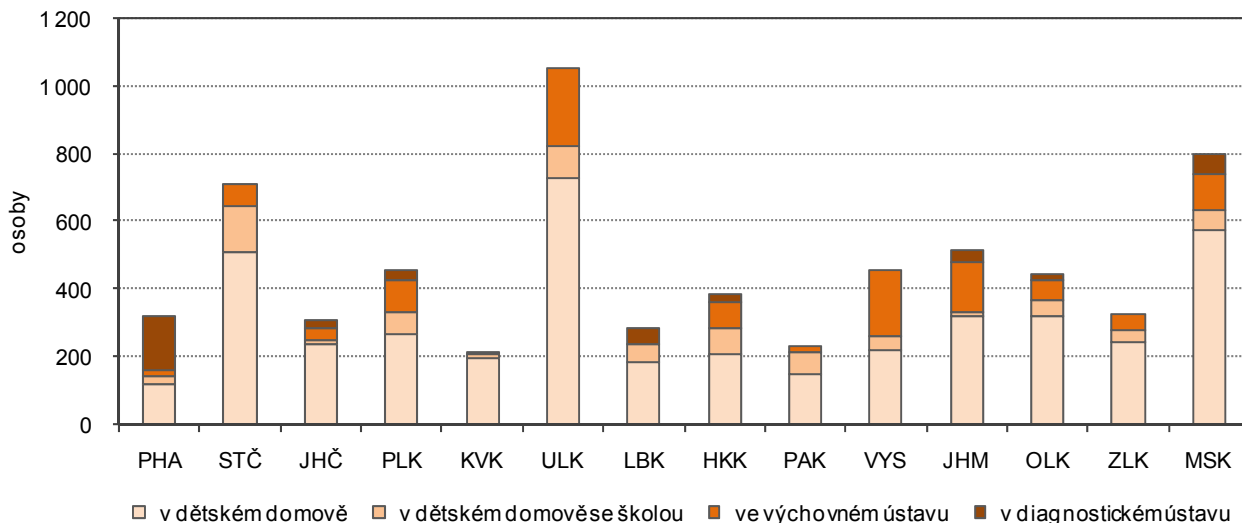
Školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy jsou určena dětem a mládeži ve věku 3–18 let, kterým zajišťují zaopatření a výchovu a suplují tak funkce rodinného prostředí. Do zařízení mohou být děti umístěny buď na základě soudního rozhodnutí, žádosti rodičů nebo jejich zákonných zástupců.

Ve školním roce 2016/2017 existovalo v České republice 211 zařízení tohoto typu, z toho 12 jich bylo umístěno v Plzeňském kraji. Celkem tak v kraji fungovalo 7 dětských domovů, 2 dětské domovy se školou, 2 výchovné ústavy a 1 diagnostický ústav.

Umístěno bylo v těchto zařízeních 455 dětí a mládeže, z toho 268 v dětských domovech, 93 ve výchovných ústavech, 62 v dětských domovech se školou a 32 v diagnostickém ústavu. V mezikrajském porovnání bylo nejvíce dětí umístěno v některém z typů zařízení v Ústeckém (1 051 dětí) a Moravskoslezském kraji (797). Z hlediska pohlaví převažovali ve všech typech zařízení v Plzeňském kraji chlapci, výrazněji v případě výchovných ústavů, kde tvořili až 95,7 % všech svěřenců.

Graf 2.6 Děti a mládež v zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy podle krajů ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy



Přes polovinu dětí umístěných v zařízeních Plzeňského kraje tvořili školáci, a to nejčastěji mladší 15 let, kterých bylo v péči 193. Druhou nejčetnější skupinou byli mladí po ukončení školní docházky, a to v největším počtu ve věku mezi 15–18 lety. Z nejmladších dětí ještě před zahájením školní docházky jich bylo v péči 33, z toho 24 tříletých a starších. Téměř čtvrtina z celkového počtu umístěných nejmenších dětí před zahájením školní docházky v České republice se nacházela v některém ze zařízení Ústeckého kraje.